

2019 YILI TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ HESAPLAMALARI HAKKINDA AÇIKLAMA

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), tüketim harcamalarına konu olan mal ve hizmetlere ilişkin fiyatların genel düzeyinde zaman içinde meydana gelen değişimi ölçmektedir. 2003=100 temel yıllık TÜFE, zincirleme Laspeyres endeks olarak hesaplanmıştır. Bu çerçevede, 2019 yılı TÜFE hesaplamalarında, 2018 yılı Aralık ayı temel alınarak, Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletler tarafından geliştirilen Amaca Yönelik Bireysel Tüketim Sınıflaması'na (COICOP) göre TÜFE sepeti ve madde ağırlıkları güncellenmiştir.

2019 yılında TÜFE'de 418 madde, 895 madde çeşidi kapsanacak olup, 28 711 işyeri ve 4 274 konuttan her ay 544 256 fiyat derlenecektir.

1. Tüketici fiyat endeksinde kapsanan maddeler için fiyat derleme dönemleri

TÜFE'de fiyatlar, taze meyve-sebze, futbol maçına giriş ücreti, LPG-tüp gaz, seçilmiş gıda ürünleri ve mücevher (altın) fiyatları için ayda dört kez, kiralar ve ay içi fiyat değişimi az olan ürünler için ayda bir kez, sigaralar, benzin-mazot fiyatları için günlük, bunların dışında kalan diğer tüm madde çeşitleri için ayın 10. gününü ve 20. gününü kapsamak üzere ayda iki kez derlenmektedir. Fiyat derleme dönemi ayda dört kez olan gıda ürünleri Tablo 1.1'de verilmiştir.

Tablo 1.1 Fiyat derleme sıklığı ayda dört olan gıda ürünleri

Sıra No	Madde adı
1	Dana Eti
2	Kuzu Eti
3	Tavuk Eti
4	Süt
5	Yoğurt
6	Beyaz Peynir
7	Yumurta
8	Margarin
9	Ayçiçek Yağı
10	Zeytin
11	Toz Şeker
12	Çay

Ay içi fiyat değişimi az olan ve fiyat derleme sıklığı ayda bir olan ürünlerin fiyatları, ayın 2. yarısı (20. gününü içine alan dönemde) derlenmektedir. Fiyat derleme sıklığı ayda bir olan ürünler Tablo 1.2'de belirtilmiştir.

Tablo 1.2 Fiyat derleme sıklığı ayda bir olan ürünler

Sıra No	Madde adı
1	Örgü Yünü
2	Giysi Tamir Ücretleri
3	Kuru Temizleme Ücreti
4	Ayakkabı Tamiri (Erkek)
5	Ayakkabı Tamiri (Kadın)
6	Kiracı Tarafından Ödenen Gerçek Kira
7	Soba
8	Ev Aletlerinin Tamiri (Malzeme ve İşçilik)
9	Kapı Aksesuarlar (Anahtar, Kilit)
10	Soba Aksesuar ve Malzemeleri
11	Gündelikçi Ücreti
12	Halı ve Kilim Temizleme
13	Numaralı Gözlük Cam ve Çerçevesi
14	Uzman Doktor Muayene Ücreti
15	Diş Çekme Ücreti
16	Diş Dolgu Ücreti
17	Röntgen Ücreti
18	Ultrason Ücreti
19	Emar Ücreti
20	Laboratuvar Tahlil Ücretleri
21	Hastane Yatak Ücreti
22	Ameliyat Ücreti
23	Doğum Ücreti (Normal Doğum)
24	Doğum Ücreti (Sezaryen)
25	Araçların Tamirine ve Bakımına Ödenen Ücretler (işçilik)
26	Otopark Ücreti
27	Köprü Geçiş Ücreti
28	Sürücü Eğitim Kurs Ücreti
29	Dolmuş Ücreti
30	Servis Ücreti
31	Taksi Ücreti
32	Kargo Gönderme Ücreti
33	Nakliye Ücreti (Şehiriçi)
34	Veteriner Ücreti
35	Spor Müsabakalarına Giriş Ücreti

Sıra No	Madde adı
36	Sportif Faaliyetler İçin Yapılan Ödemeler
37	Resim Çektirme Ücreti
38	Sinema
39	Tiyatro
40	Diğer Kültürel Faaliyetler (İnternet Kafe)
41	Özel İlköğretim Ücreti
42	Özel Lise Ücreti
43	Özel Üniversite Ücreti
44	Düzeyi Belirlenemeyen Eğitim Programları
45	Yurt Ücreti
46	Erkek Berberi
47	Kadın Berberi
48	Kişisel Bakım Hizmetleri (Kadın İçin)
49	Kreş ve Gündüz Bakım Evleri
50	Yangın, Hırsızlık ve Diğer Afetler İçin Sigorta

2. Enflasyon Sepeti Güncellenmiştir

2003=100 TÜFE; zincirleme Laspeyres endeks olarak hesaplanmakta, bu kapsamda TÜFE hesaplamalarında kullanılacak olan endeks sepeti ve ağırlıklar her yıl güncellenmektedir. Tüketici fiyat endeksi mal ve hizmet sepeti oluşturulurken hanehalkı bütçe anketi (HBA) kullanılmakta, HBA sonuçlarına göre toplam harcama içerisinde 1/1000'den daha fazla ağırlık alan tüm maddeler endeks sepeti kapsamına alınmaktadır. Her yıl TÜFE endeks sepeti güncellenmekte ve önemini yitiren mal ve hizmetler endeks kapsamı dışında bırakılırken, yeni önem kazanan mal ve hizmetler endeks sepetine dahil edilmektedir. HBA verilerinin yanı sıra kurumsal nüfus bireysel harcama anketi, yabancı ziyaretçiler harcama anketi ve otomobil, otoban geçiş, şehirlerarası tren, cep telefonu görüşme ücreti, internet, özel televizyon aidatı, gazete ve dergi ücretleri gibi mal ve hizmetler için idari kayıtlardan elde edilen harcama ve ciro bilgileri de sepetin kapsamı ve ağırlık yapısının her yıl güncellenmesinde kullanılmaktadır.

Madde düzeyinde, 2019 yılı için TÜFE sepetine yeni eklenen mal ve hizmetlerin listesi Tablo 2.1'de ve sepetten çıkan mal ve hizmetlerin listesi Tablo 2.2'de verilmiştir.

Tablo 2.1 2003=100 Temel yıllık tüketici fiyat endeksi 2019 yılı giren madde listesi

Sıra No	Madde adı
1	Hazır Et Yemekleri
2	Konserve Balık
3	Hazır Sütlü Tatlılar
4	Dereotu
5	Nane
6	Roka
7	Tere
8	Fındık Ezmesi
9	Elbise (Çocuk İçin)
10	Evcil Hayvanlar İçin Gıda Harcamaları
11	Saat
12	Çanta Kadın İçin

Tablo 2.2 2003=100 Temel yıllık tüketici fiyat endeksi 2019 yılı çıkan madde listesi

Sıra No	Madde adı
1	Anaokul Ücreti

2019 yılı TÜFE ana grup ağırlık seti Tablo 2.3'de verilmiştir.

Tablo 2.3 2003=100 Temel yıllık tüketici fiyat endeksi 2019 yılı ana grup ağırlıkları

Ana harcama grupları	2019 yılı ağırlıkları
1 Gıda ve alkolsüz içecekler	23,29
2 Alkollü içecekler ve tütün	4,23
3 Giyim ve ayakkabı	7,24
4 Konut	15,16
5 Ev eşyası	8,33
6 Sağlık	2,58
7 Ulaştırma	16,78
8 Haberleşme	3,69
9 Eğlence ve kültür	3,29
10 Eğitim	2,40
11 Lokanta ve oteller	7,86
12 Çeşitli mal ve hizmetler	5,15

3. Ana grup ve madde düzeyleri için ağırlık setleri ve madde fiyatları internet üzerinden yayımlanmaya devam edecektir

TÜİK tarafından yayımlanan madde fiyatları, o maddeye ilişkin olarak işyerlerinden derlenen tüm fiyatların geometrik ortalaması alınarak hesaplanan fiyatlardır. İşyerlerinden fiyatı derlenen bazı madde çeşitlerinde zaman zaman tanım ve kalite değişikliği gibi nedenlerle farklılaşma olmaktadır. Bu değişiklikler internette yayımlanan fiyatlara yansımamakta, söz

konusu fiyatlar kalite değişimini içermemektedir. Örneğin, fiyatı takip edilen otomobilin tanımında bir değişiklik yapıp otomobil tipi ve özellikleri değiştiğinde fiyat derlenmesi gerekiyorsa, işyerinden derlenen otomobil fiyatı madde fiyatı olarak yer almakla birlikte endeks hesabında iki otomobil arasındaki kalite farkı yok edilerek endeks oluşturulmaktadır.

Endeks hesaplamaları madde çeşidi düzeyinden başlamakta ve elde edilen rakamlar kullanılarak madde düzeyi için endeks hesaplanmaktadır. Örneğin, sepette yer alan otomobil fiyatı bir madde olarak tanımlanmakta ancak birçok farklı otomobil çeşidinden oluşmaktadır. Endeks her bir farklı otomobil çeşidi için ayrı ayrı hesaplanmakta ve her otomobil çeşidinin ağırlığı ile değerlendirilerek otomobil fiyatı için madde düzeyinde endeks hesaplanmaktadır. Doğrudan otomobil fiyatı olarak madde düzeyinde yayınlanan fiyat üzerinden hesaplanacak endeks rakamı, madde çeşidi fiyatları ve madde çeşidi ağırlıkları kullanılarak hesaplanan otomobil endeksinden farklı olacaktır.

Kullanıcıların madde düzeyinde verilen ağırlıklar ve ortalama madde fiyatları üzerinden hesaplayacakları endeks rakamları, yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı yayımlanan TÜFE rakamlarından farklılık gösterebilecektir.

4. İşyeri seçiminde ciroya dayalı karar örneklemesine geçilmiştir

2019 yılı TÜFE çalışmaları kapsamında fiyat derlenecek işyerlerinin belirlenmesinde Gelir İdaresi Başkanlığından (GİB) alınan, perakende sektöründe yer alan marketler ve giyim mağazalarına ilişkin ciro payları kullanılmış, TÜFE'de tüketicilerin yoğunluk ile tercih ettiği işyerleri ciro büyüklükleri dikkate alınarak belirlenmiştir. Bu şekilde en fazla ciroya sahip işyerlerinden sepette yer alan ürünlerin fiyatları derlenmeye başlanmıştır. Bu kapsamda 2019 yılında fiyat derlenecek işyeri sayıları ve fiyat sayısı (örnek hacmi) arttırılmıştır.

5. Özel kapsamlı TÜFE göstergelerinin kapsamı genişletilmiştir

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası talepleri doğrultusunda özel kapsamlı TÜFE göstergelerinin kapsamı 2019 yılında genişletilmiştir. Daha önce yayımlanan özel kapsamlı TÜFE göstergelerinin yanı sıra E (Alkollü içecekler ve tütün hariç TÜFE) ve F (Yönetilen-yönlendirilen fiyatlar hariç TÜFE) göstergeleri hesaplanmış, Ocak 2019 haber bülteni ile birlikte yayımlanmaya başlanmıştır.